

Centrum Usług Społecznych w Milanówku

www.milanowek.naszops.pl
cus@cus.milanowek.pl

05 – 822 Milanówek, ul. Kościuszki 16
Tel/fax 22 724-97-92, 22 755-86-35

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MILANÓWEK NA LATA 2022 – 2025
ZA ROK 2021**

Milanówek, marzec 2022

WSTĘP

Przemoc w rodzinie to działania skierowane przeciwko osobom bliskim, które naruszają ich prawa oraz dobra osobiste, powodują cierpienie tak fizyczne jak i psychiczne oraz mają na celu utrzymanie nad nimi kontroli. Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego.

W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, aby ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową powinien opierać się o diagnozę problemu przemocy. Diagnoza ta powinna uwzględniać skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie działań pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwikłanej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

1. Podstawy prawne realizacji w roku 2021 Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021-2025

Regulacje w kwestii przemocy w rodzinie zawierają następujące akty prawa:

- *ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2021 poz. 1249)*
- *ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 poz. 2268 ze zmianami)*
- *ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119)*
- *Uchwała Rady Miasta Milanówka 115/10/19 z dnia 16.09.2019r. w sprawie przyjęcia „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Miasta Milanówka”.*
- *Uchwała Nr 377/XLIV/21 Rady Miasta Milanówka z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia „Diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Milanówka w zakresie usług społecznych”*
- *przepisy wykonawcze i oraz inne obowiązujące przepisy prawa miejscowego.*

Zgodnie z Uchwałą nr 333/XLI/21 Rady Miasta Milanówka z dnia 1 marca 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025, Dyrektor Centrum Usług Społecznych przedkłada Radzie Gminy Milanówek sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni do dnia 31 marca roku następnego, którego głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W roku 2021 w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 współpracowały następujące podmioty:

- Centrum Usług Społecznych,
- Burmistrz Miasta Milanówka,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Milanówku,
- Straż Miejska w Milanówku,
- Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Milanówek,
- Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin „Milanowski Promyk”
- Przychodnia NZOZ BIOVENA,
- Przychodnia NZOZ AWEMED,
- Organizacje pozarządowe.

2. Zjawisko przemocy zdiagnozowane przez Centrum Usług Społecznych w Milanówku

Przemoc domowa na terenie Gminy Milanówek w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin, w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników socjalnych Centrum wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza świadczonej przez Centrum Usług Społecznych.

Skalę zjawiska przemocy na terenie Miasta Milanówek określają dane uzyskane od podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracujących w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 oraz dane statystyczne Centrum Usług Społecznych.

3. Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025,

W roku 2021 podmioty uczestniczące w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025, przedstawiły informacje z następujących działań:

Centrum Usług Społecznych

W roku 2021 wsparciem w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego oraz pomocą materialną objęto łącznie 4 środowiska doświadczające przemocy, w tym objętych wyłącznie pomocą niematerialną było 2 rodziny. Analizując problem występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna, oraz przemoc psychiczna. Wśród klientów pomocy społecznej przeważają kobiety, osoby uzależnione i współuzależnione, niewydolne wychowawczo a także osoby niepełnosprawne. W 17 rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy przebywało 21 dzieci. Centrum Usług Społecznych w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w 10 przypadkach wystąpiło do Sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. Szczegółowo kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Centrum Usług Społecznych regulują poszczególne zapisy ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2021 poz. 2268 ze zmianami), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U z 2021 poz. 1249) oraz inne przepisy prawne. W roku 2021 zadania statutowe Centrum w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były do sierpnia ubiegłego roku przez 2 pracowników socjalnych z działu pracy socjalnej, od września do grudnia przez 1 pracownika socjalnego, który na podstawie:

- **art. 17 ust. 1 pkt. 13 ustawy o pomocy społecznej**, w ramach profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną pracownicy prowadzili działania na rzecz osób i rodzin wobec których zachodziło podejrzenie występowania przemocy w rodzinie.
- **zgodnie z art. 45. ust 1 ustawy o pomocy społecznej** w ramach realizacji programu na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pracownicy socjalni w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny, świadczyli pracę socjalną w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; Praca socjalna była prowadzona z wykorzystaniem właściwych metod i technik.
- **zgodnie z art. 46 ust 1, 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, w ośrodku pomocy społecznej**, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód pracownicy Centrum udzielali poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia

społecznego, a nawet ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane było przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia.

- **art. 47 ust 1, 2 ustawy o pomocy społecznej** – w roku 2021 przeprowadzono 19 interwencji kryzysowych mających na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- **art. 47, ust 3 ustawy pomocy społecznej** – udzielają poradnictwa specjalistycznego oraz pośredniczą w uzyskaniu schronienia dostępnego przez całą dobę w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej gdzie jest udzielana pomoc psychologiczna, prawna itp. osobom doświadczającym przemocy. W 2021 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej nie skierowano żadnej osoby.
- **art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. W 2021 Gminny Zespół Interdyscyplinarny złożył do prokuratury 1 wniosek o podejrzenie popełnienia przestępstwa.
- **zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i art. 207 K.K.**, które definiują przemoc w rodzinie, pracownicy socjalni kierują w takich sprawach pisemne zawiadomienie na Policję. Zadaniem pracowników socjalnych było m.in. monitorowanie przemocy w rodzinie. Wspólnie z dzielnicowymi Komisariatu Policji w Milanówku pracownicy socjalni monitorowali sytuację w 26 rodzinach, w których występuje przemoc.

Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Centrum Usług Społecznych w Milanówku zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Jednocześnie zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Centrum gromadził informacje na temat potrzeb szkoleniowych oraz finansował udział w szkoleniach i konferencjach dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład Zespołu, jak również innych służb, instytucji i organizacji realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy. W 2021 roku odbyło się 14 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 04.01.2021 roku, 05.02.2021 roku, 2.03.2021 roku, 16.04.2021 roku, 14.05.2021 roku, 08.06.2021 roku, 07.07.2021 roku, 13.07.2021 roku, 03.08.2021 roku, 09.09.2021 roku, 17.09.2021 roku, 08.11.2021 roku, 24.11.2021 roku i 15.12.2021 roku. Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność to szybki i pełen przepływ informacji między służbami, możliwość podjęcia działań skutecznych, zaplanowanych oraz skoordynowanych.

W roku 2021 założono 17 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, przy czym 11 zostało założonych przez funkcjonariuszy Policji (patrole policji i dzielnicowi KP Milanówek), 3 przez pracownika socjalnego Centrum Usług Społecznych w Milanówku, 2 przez pedagogów szkolnych oraz 1 przez jednostkę ochrony zdrowia. Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” (rozpoczętych w roku 2020) wyniosła 10. Częstym problemem w rodzinach, w których została założona „Niebieska Karta” był problem uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienie.

W okresie od stycznia roku do grudnia 2021 roku powołano 14 grup roboczych. Łącznie grupy

robocze zarówno te powołane w 2021 roku, jak i te przeniesione z lat poprzednich odbyły w sumie 73 spotkania. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, pedagodzy, kuratorzy zawodowi, asystent rodziny oraz psycholog. Udział wszystkich w/w osób był bardzo istotny w ustaleniu planu pomocy rodzinie w powstrzymaniu zjawiska przemocy. Na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby doznające przemocy w rodzinie oraz wzywane osoby podejrzane o stosowanie przemocy.

Członkowie grup roboczych opracowali 12 indywidualnych planów pomocy rodzinie, monitorowali sytuację, w których dochodzi do przemocy oraz dokumentowali działania podjęte wobec rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”.

W omawianym okresie sprawozdawczym zakończono 20 procedur „Niebieska Karta” z czego 7 na skutek zrealizowania indywidualnego planu pomocy i zakończenia przemocy w rodzinie oraz 13 na skutek braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Efekty działań grup roboczych w 2020 roku w ramach procedur wszczętych w 2020 roku oraz kontynuowanych z okresów wcześniejszych:

- 1 osoba (sprawca przemocy) wziął udział w zajęciach prowadzonych w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego realizowanego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim;
- w ramach wszczętych 6 procedur „Niebieska Karta” zmotywowano rodziny do skorzystania ze wsparcia psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Milanówku;
- 5 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku;
- wobec 1 osoby Prokuratura Rejonowa w Grodzisku Mazowieckim wydała postanowienie o opuszczeniu mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą;
- wobec 2 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie toczy się postępowanie w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w Sądzie Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich w Grodzisku Mazowieckim;
- 2 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2021 roku zostało objętych wsparciem psychologa dziecięcego;
- 6 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2021 roku otoczono wsparciem pedagoga szkolnego;

W okresie sprawozdawczym nie zaistniał przypadek odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 1a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie

W 2021 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych oraz pracownicy socjalni nie uczestniczyli żadnych szkoleniach ze względu na brak środków finansowych na ten cel oraz epidemię wirusa Sars COV 2.

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz w celu zapewnienie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą prowadzono poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy.

Dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym pełnili specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, którzy są również specjalistami pomocy ofiarom przemocy, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz

adwokat. W 2021 roku specjaliści w sumie odbyli 1226 godzin dyżurów, co średnio w miesiącu daje 102 godzin. Warto podkreślić, iż Punkt Informacyjno – Konsultacyjny był dostępny dla mieszkańców Milanówka, od poniedziałku do soboty. Od 8.00 do 16.00 można było uzyskać pomocy od osoby świadczącej tzw. pierwszy kontakt, zaś w godzinach popołudniowych i wieczornych od specjalistów pracujących w Punkcie. Dodatkowo osoby w sytuacji kryzysowej mogły zawsze skorzystać z kontaktu telefonicznego na numer komórkowy, który był odbierany zarówno popołudniami jak i w weekendy przez pracownika Centrum Usług Społecznych zajmującego się profilaktyką i uzależnieniami. W ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego specjalista prowadził grupę wsparcia dla osób współuzależnionych, skierowana do osób, które pozostają w bliskim związku z osobą nadużywającą alkohol lub inne substancje psychoaktywne. Uczestnictwo w spotkaniach grupy pozwala osobom współuzależnionym zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymanie alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie umożliwia odnalezienie stabilizacji emocjonalnej. Z uwagi na pandemię wirusa COVID – 19 grupa wsparcia była prowadzona przez 6 miesięcy. W 2021 roku odbyło się 66 godziny spotkań grupowych, w których uczestniczyło średnio od 8 do 13 osób.

W formie indywidualnej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym odbywały się:

- **Konsultacje udzielane przez specjalistów psychoterapii uzależnień.** W 2021 roku zrealizowano 245 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 241 porad. W ramach porad specjaliści motywowali osoby uzależnione do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego lub ambulatoryjnego.
- **Porady prawne.** Zrealizowano łącznie 215 godzin dyżurów, udzielono 148 porad. Prócz wsparcia psychologicznego, zabezpieczenie prawne osób w kryzysie jest niezbędne.
- **Konsultacje psychologiczne dla osób dorosłych współuzależnionych, będących w kryzysie, doznających przemocy lub będących sprawcami przemocy.** Zrealizowano łącznie 410 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 442 porad.
- **Konsultacje świadczone przez psychologów dziecięcych skierowane dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów.** Zrealizowano łącznie 356 godzin dyżurów podczas których udzielono łącznie 288 porady.

Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin działający w strukturach Centrum Usług Społecznych w Milanówku dysponuje 40 miejscami jest prowadzony w dwóch punktach miasta Milanówka tj. przy ul. Szkolnej 12 oraz przy ul. Na Skraju 2. Placówki obejmują swoimi oddziaływaniami dzieci i młodzież, w wieku od 6 do 15 lat. Oferta placówek skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W roku 2021 Klub objął oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi ogółem 42 podopiecznych w wieku od 6 do 15 lat. Byli to uczniowie szkół podstawowych w Milanówku. Udzielono wsparcia w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej 38 rodzinom.

Z powodu epidemii COVID – 19, zgodnie z zaleceniami Wojewody Mazowieckiego placówka prowadziła działalność w formie stacjonarnej oraz zdalnie. Wszystkie zajęcia prowadzone w formie stacjonarnej odbywały się z zastosowaniem procedur reżimu sanitarnego.

Placówka realizowała zadania poprzez wspieranie rodziny w procesie wychowawczym, udzielanie pomocy dzieciom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych, pracę wychowawczą i socjalną, stałą współpracę ze szkołami, pracownikami socjalnymi, kuratorami rodzinnymi, asystentami rodziny oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny oraz oddziaływaniami z zakresu profilaktyki na poziomie uniwersalnym. Placówka w ciągu roku szkolnego pracowała w oparciu o Plan Pracy Opiekuńczo – Wychowawczej.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku:

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku realizowała następujące działania w ramach Programu:

- rozproszyla 150 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy,
- z porad członków Komisji dla osób z problemem przemocy skorzystało 10 osób,
- MKRPA nie wszczęła żadnej procedury Niebieskiej Karty.

Komisariat Policji w Milanówku:

Według danych otrzymanych z Komisariatu Policji w Milanówku w 2021 roku przeprowadzono 147 interwencji domowych, które związane były z przemocą w rodzinie oraz wszczęto 9 procedur „Niebieska Karta”. Ponadto w Komisariacie Policji rozproszono 2 komplety materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

Straż Miejska w Milanówku:

W 2021 Straż Miejska w ramach działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy 3 krotnie towarzyszyła pracownikom socjalnym podczas wizyt w środowisku zamieszkania rodzin zagrożonych przemocą. Sama nie podejmowała żadnych interwencji związanych z przemocą z uwagi na fakt braku podstaw prawnych do tego typu interwencji. Ponadto Straż Miejska nie rozproszyla żadnych materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIOVENA. Do placówek opieki zdrowotnej w 2021 roku nie zgłosiła się żadna osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Nie wydano także żadnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie, a także nie rozproszano materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AWEMED – nie otrzymano żadnych danych dotyczących podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Placówki oświatowe

• Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Piotra Skargi:

W Szkole Podstawowej Nr 1 zrealizowano 5 programów profilaktycznych „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”, „Uczucia, jak sobie radzić z emocjami”, „Wartości w naszym życiu – postawa agresywna, uległa i asertywna”, „Jestem bezpieczny w domu i w szkole” oraz „Agresji mówimy NIE”. W w/w programach wzięło udział w sumie 1991 uczniów i 97 nauczycieli. Wychowawcy przeprowadzili z uczniami warsztaty dotyczące bezpieczeństwa i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w których udział wzięło 172 uczniów i 8 nauczycieli. Pedagog i wychowawcy przeprowadzili warsztaty na temat przeciwdziałania przemocy, odpowiedzialności młodego człowieka w świetle prawa, komunikacji i uzależnień, w których udział wzięło 190 uczniów i 12 nauczycieli. We wszystkich działaniach profilaktycznych udział wzięło 2353 uczniów i 117 nauczycieli (niektórzy uczniowie i nauczyciele brali udział w kilku programach).

Powyższe działania profilaktyczne były finansowane ze środków własnych szkoły w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i

Przeciwdziałania Narkomanii i były prowadzone przez pedagogów i wychowawców klas oraz MKRPA.

- **Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej:**

W Szkole Podstawowej Nr 2 zrealizowano 8 programów profilaktycznych „Odpowiedzialność karna nieletnich i cyberprzemoc” – realizacja KPP Grodzisk Mazowiecki i Dzielnicowy KP Milanówek, „Zachowania prowokacyjne i agresywne. Cyberprzemoc” – realizacja FDDS, „Rozwiązywanie sytuacji przemocy. Interwencja metodą Ragbiego” – realizacja ORE „Cyberprzemoc” – realizacja FDDS – Ł. Wojtasik, „Pozytywna dyscyplina” – realizacja Fundacja Pozytywna Dyscyplina, „Emocje i radzenie sobie w trudnych sytuacjach” – realizacja Centrum Działań Profilaktycznych, „Wzmacniamy asertywność – reagowanie na sytuacje zagrażające” – Centrum Działań Profilaktycznych, i „Komunikacyjne fundamenty – o trudnych sytuacjach w klasie” – realizacja Centrum Działań Profilaktycznych. W sumie udział w programach wzięło 421 uczniów i 45 nauczycieli.

Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań profilaktycznych były środki własne szkoły oraz środki budżetowe miasta przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

- **Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Fryderyka Chopina:**

W Szkole Podstawowej Nr 3 zorganizowano 3 programy profilaktyczne „Bezpieczeństwo w sieci – korzystanie z telefonów, odpowiedzialność prawna nieletnich” – realizacja Piotr Deputowski, „Profilaktyka uzależnień – bezpieczeństwo w Internecie” realizacja Pracownia Perspektywa i „Dziecko/nastolatek w czasie pandemii – rozpoznawanie u dzieci symptomów depresji, niepokojące zachowania...” – realizacja Pracownia Perspektywa.

W powyższych programach udział wzięło w sumie 228 uczniów oraz 3 rodziców.

Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań profilaktycznych były środki własne szkoły oraz środki budżetowe miasta przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

- **Przedszkole Nr 1 w Milanówku:**

W milanowskim przedszkolu w 2021 roku zrealizowano warsztaty dla nauczycieli na temat „Wpływ przemocy w rodzinie na rozwój dziecka, jego samoocenę i poczucie wartości”, w których udział wzięło 28 nauczycieli. Ponadto odbywały się porady i konsultacje dla rodziców dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, rozmowy interwencyjne oraz zajęcia terapeutyczne dla dzieci objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną z rodzin zagrożonych przemocą. Wszystkie zajęcia były przeprowadzane ze środków własnych. Ponadto pracownicy przedszkola współpracowali z asystentami rodziny oraz pracownikami socjalnymi Centrum Usług Społecznych i kuratorami Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

4. EWALUACJA PROGRAMU REALIZOWANEGO W ROKU 2021

Celami strategicznymi *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025* jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025*.

Realizacja celu 1: Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek

W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Milanówek Centrum Usług Społecznych zebrało dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie miasta. Badania ankietowe zostaną przeprowadzone w trakcie trwania programu, podobnie jak badania skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy. Środowiska, w których wystąpiła przemoc w rodzinie były diagnozowane przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

Realizacja celu 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Podnosząc świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w szkołach programy profilaktyczne i warsztaty dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczerpujące wykształcenie uczniów na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc.

Realizacja celu 3: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny. W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Policją i Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym, w którym dyżurują specjaliści: psycholog dla dorosłych, psycholog dla dzieci i młodzieży, pedagog, prawnik i mediator sądowy, psycholog – specjalista pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, specjalista psychoterapii uzależnień. W ramach pomocy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, grupa wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych wraz z dzielnicowymi Komisariatami Policji w Milanówku regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc. Centrum Usług Społecznych współpracuje i ma możliwość umieszczenia osoby doznającej przemocy wraz z dziećmi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Piastowie.

Realizacja celu 4: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia. Osoby pracujące z ofiarami przemocy i jej potencjalnymi sprawcami w miarę możliwości biorą udział w szkoleniach, natomiast pracownicy instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego na zorganizowanych spotkaniach wymieniają się informacjami, analizują realizację planów pracy z rodziną, ustalają dalsze postępowanie z rodziną dotkniętą zjawiskiem przemocy.

Realizacja celu 5: Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy. Współpracując ze sobą instytucje znajdujące się na terenie Gminy Milanówek wymieniają ze sobą doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w pracach grup

roboczych i starają się wypracować jednolite standardy zasad współpracy w zakresie lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. W zakresie realizacji Gminnego Programu kontynuowano także współpracę organizacją pozarządową.

Realizacja celu 6: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszali do komisji osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Jeden ze sprawców przemocy brał udział w zajęciach w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Wsparcie indywidualne sprawcom przemocy było udzielane zarówno przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów.

PODSUMOWANIE

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2020 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej.

Reasumując, podczas realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2021 uzyskano zakładane rezultaty.

REKOMENDACJE

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaleca się dalsze prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków społecznych i prawnych wynikających ze stosowanie przemocy, a także mechanizmów przemocy. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki na temat możliwych form pomocy w przypadku wystąpienia w rodzinie zjawiska przemocy, broszury lub rozmieszczone na terenie Miasta plakaty. Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych rekomenduje się zachować i rozwijać stałą współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przemocy oraz w dalszym ciągu organizować szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry pracującej z rodzinami, w których występuje problem przemocy.

Sporządził: Paweł Kordys, Starszy specjalista pracy socjalnej

Akceptacja: